

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 22.5.2017
COM(2017) 518 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Nizozemska na rok 2017

a stanovisko Rady k programu stability Nizozemska z roku 2017

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Nizozemska na rok 2017

a stanovisko Rady k programu stability Nizozemska z roku 2017

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy², a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise³,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu⁴,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 16. listopadu 2016 přijala Komise roční analýzu růstu⁵, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2017. Priority této roční analýzy potvrdila ve dnech 9. a 10. března 2017 Evropská rada. Dne 16. listopadu 2016 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 zprávu mechanismu varování⁶, ve které je Nizozemsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum. Téhož dne Komise přijala rovněž doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny. Toto doporučení potvrdila ve dnech 9. a 10. března 2017 Evropská rada a dne 21. března 2017 jej přijala Rada⁷.

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

² Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

³ COM(2017) 518 final.

⁴ P8_ TA(2017)0038, P8_ TA(2017)0039 a P8_ TA(2017)0040.

⁵ COM(2016) 725 final.

⁶ COM(2016) 728 final.

⁷ 2017/C92/01

- (2) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik v hospodářské a měnové unii by Nizozemsko jakožto země, jejíž měnou je euro, mělo zajistit, aby byla doporučení pro eurozónu, která jsou promítnuta do níže uvedených doporučení č. 1 až 3, plně a včas provedeno.
- (3) Dne 22. února 2017 byla zveřejněna zpráva o Nizozemsku pro rok 2017⁸. V této zprávě byl posouzen pokrok, jež Nizozemsko učinilo v plnění jemu určených doporučení přijatých Radou dne 12. července 2016, v přijímání opatření v návaznosti na doporučení přijatá v předchozích letech a v plnění národních cílů v rámci strategie Evropa 2020. Součástí zprávy byl rovněž hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011, jehož výsledky byly taktéž zveřejněny dne 22. února 2017⁹. Komise na základě své analýzy dospěla k závěru, že Nizozemsko se potýká s makroekonomickými nerovnováhami. Nizozemsko vykazuje mezi zeměmi eurozóny největší tříletý přebytek běžného účtu v poměru k HDP. Tento přebytek naznačuje neoptimální alokaci zdrojů a možnosti ke zvýšení růstu a prosperity. Disponibilní příjem domácností je omezován zatížením povinnými platbami. Soukromý dluh je vysoký, zejména objem hypotečního dluhu domácností. Dlouhé účetní rozvahy domácností zvyšují jejich zranitelnost finančními otřesy. Mimořádně důležité je přijetí opatření, jež by snížila riziko nepříznivých účinků na nizozemské hospodářství, potažmo na hospodářskou a měnovou unii, vezme-li se v úvahu jeho velikost a přeshraniční význam.
- (4) Dne 26. dubna 2017 předložilo Nizozemsko svůj národní program reforem na rok 2017 a svůj program stability z roku 2017. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně.
- (5) Relevantní doporučení pro jednotlivé země jsou zohledňována v programech členských států v rámci evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondů) na období 2014–2020. Právní předpisy, jimiž se ESI fondy řídí¹⁰, stanoví, že je-li to nezbytné k podpoře provádění příslušných doporučení, může Komise členský stát požádat, aby své relevantní programy v rámci ESI fondů přezkoumal a změnil. Komise formulovala bližší pokyny k uplatňování těchto ustanovení¹¹.
- (6) Na Nizozemsko se v současnosti vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu a pravidlo pro zadlužení. Ve svém programu stability z roku 2017 plánuje vláda zvýšení přebytku veřejných financí z 0,5 % HDP v roce 2017 na 1,3 % HDP v roce 2020. Střednědobý rozpočtový cíl – strukturální schodek ve výši 0,5 % HDP – se během programového období i nadále s rezervou plní. Podle programu stability se předpokládá, že poměr veřejného dluhu k HDP v roce 2017 klesne na 58,5 %, pod referenční hodnotu 60 % HDP uvedenou ve Smlouvě. Vláda plánuje další pokles v míře veřejného zadlužení na 49,3 % HDP v roce 2020. Makroekonomický scénář, z něhož tyto rozpočtové projekce vycházejí, je hodnověrný. Na základě prognózy

⁸ SWD(2017) 84 final.

⁹ COM(2017) 90 final.

¹⁰ Článek 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

¹¹ COM(2014) 494 final.

Komise z jara 2017 se předpokládá, že se strukturální saldo zvýší z přebytku ve výši 0,2 % HDP v roce 2017 na 0,4 % HDP v roce 2018, což přesahuje střednědobý rozpočtový cíl. Předpokládá se, že veřejné zadlužení bude mít i nadále jasnou sestupnou tendenci a klesne více, než vyžaduje pravidlo pro zadlužení. Celkově se Rada domnívá, že Nizozemsko by podle projekcí mělo ustanovení Paktu o stabilitě a růstu v letech 2017 a 2018 dodržet. Zároveň vzhledem k přetrvávajícím vnějším nerovnováhám ještě zbývá prostor pro podporu domácí poptávky využíváním fiskální politiky, zejména investicemi do výzkumu a vývoje, a vytvořením podmínek pro větší růst reálných mezd.

- (7) Nedávné zvýšení zaměstnanosti lze do značné míry připsat zvýšenému počtu osob zaměstnaných na smlouvy na dobu určitou a samostatně výdělečně činných osob. Vysoký a rostoucí podíl osob zaměstnaných na smlouvy na dobu určitou, jakož i rychlé zvýšení počtu samostatně výdělečně činných osob bez zaměstnanců jsou zaznamenávány v kontextu velkých rozdílů v platných pracovněprávních předpisech, ochraně práce, jakož i rozdílů v právních předpisech v oblasti daní a sociálního zabezpečení. Třebaže byla přijata jistá opatření, některé z těchto faktorů stále vytvářejí pro zaměstnance finanční pobídku, aby začali pracovat jako osoby samostatně výdělečně činné, nebo zvýhodňuje jejich zaměstnávání na základě smlouvy na dobu určitou. To může mít účinky obzvláště narušující okraj trhu práce a mohlo přispět k zaznamenané nízké úrovni souhrnného růstu reálných mezd. Osoby samostatně výdělečně činné mají častěji nedostatečné pojištění proti invaliditě a nezaměstnanosti a důchodové pojištění. To by v dlouhodobém horizontu mohlo mít dopad na udržitelnost systému sociálního zabezpečení. Prosazování opatření k boji proti fiktivní samostatné výdělečné činnosti je pozastaveno až do roku 2018. Zaměstnanost osob přistěhovaleckého původu představuje i nadále významný problém. Míra zaměstnanosti migrantů narozených mimo EU je o 20 procentních bodů nižší než osob narozených v Nizozemsku, což lze jen z malé části vysvětlit rozdíly ve věku a dosaženém vzdělání.
- (8) Růst míry úspor domácností v posledních letech byl částečně důsledkem vyšších úspor v druhém pilíři důchodového systému (povinné doplňkové soukromé systémy), k čemuž přispělo právní prostředí. Vhodné rozdělení nákladů a rizik v rámci jednotlivých generací a mezi generacemi nad rámec přijatých pravidel týkajících se indexace a finančních rezerv (rámec pro finanční posouzení) by domácnostem pomohlo vynakládat své finanční prostředky způsoby, jež by více podporovaly růst. Vláda oznámila svůj záměr podstatně reformovat druhý důchodový pilíř s cílem zlepšit krytí, vytvořit transparentnější, pružnější a z pojistněmatematického hlediska spravedlivější systém.
- (9) Nepružnost a pobídky deformující trh, které se nahromadily za desítky let, se projevují u financování bydlení a odvětvových úspor. Tendence domácností zvyšovat hrubý hypoteční dluh, za nějž ručí svým nemovitým majetkem, do značné míry odráží dlouhodobé fiskální pobídky, zejména možnost úplného daňového odpočtu hypotečních úroků. I přes posílení hospodářského oživení nebyla k řešení tohoto problému od roku 2012 přijata žádná další opatření.
- (10) Během hospodářské krize značně poklesly investice a od té doby se jen částečně oživily. Slabost investic v rámci celé ekonomiky má zřejmě silný cyklický charakter a její příčinou byl útlum na trhu s bydlením a fiskálně konsolidační opatření. I když se překážky pro investice zdají malé, postupy k získání stavebních povolení jsou poměrně zdlouhavé. Nízké investice do energie z obnovitelných zdrojů zřejmě souvisejí s dynamikou trhu v minulosti, nejistotou na trhu a s regulačními faktory.

Vzhledem k úrovni dosaženého vzdělání, úspěšnosti vzdělávacího procesu a úrovni hospodářského rozvoje je objem veřejných a soukromých výdajů na výzkum a vývoj ve srovnání s členskými státy, které vydávají nejvíce, nízký. Veřejné výdaje v této oblasti od roku 2014 stagnují, zatímco soukromé výdaje na výzkum a vývoj zůstávají nízké. Pokud jde o související doporučení, pokroku dosaženo nebylo.

- (11) V kontextu evropského semestru provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Nizozemska, kterou zveřejnila ve své zprávě o Nizozemsku pro rok 2017. Posoudila také program stability a národní program reforem, jakož i opatření přijatá v návaznosti na doporučení, která byla Nizozemsku adresována v předchozích letech. Vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku v Nizozemsku, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny EU, neboť celkovou správu ekonomických záležitostí v EU je třeba posílit tím, že do rozhodování členských států v budoucnu budou zahrnuty vstupy na úrovni EU.
- (12) Na základě tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability a dospěla ke stanovisku¹², že Nizozemsko zřejmě Pakt o stabilitě a růstu dodrží.
- (13) Na základě hloubkového přezkumu Komise a tohoto posouzení projednala Rada národní program reforem a program stability. Její doporučení podle článku 6 nařízení (EU) č. 1176/2011 jsou promítnuta do níže uvedených doporučení Nizozemsku č. 1 až 3,

DOPORUČUJE Nizozemsku v období 2017–2018:

- 1. Využívat fiskální politiku na podporu domácí poptávky, zejména investic do výzkumu a vývoje. Přijmout opatření ke snížení zbývajících deformací trhu s bydlením a zvýhodnění dluhu domácností, zejména omezením možnosti daňového odpočtu hypotečních úroků.
- 2. Odstranit zbývající překážky pro zaměstnávání pracovníků na smlouvy na dobu neurčitou. Řešit vysoký nárůst počtu samostatně výdělečně činných osob bez zaměstnanců, mimo jiné omezením negativních daňových pobídek zvýhodňujících samostatnou výdělečnou činnost (aniž bude poškozeno podnikatelské prostředí) a podporou dostupného sociálního zabezpečení pro samostatně výdělečně činné osoby. Na základě širokého přípravného procesu, který již byl zahájen, učinit druhý pilíř důchodového systému transparentnějším, mezigeneračně spravedlivějším a odolnějším vůči otřesům. Vytvořit podmínky, které podpoří větší růst reálných mezd, a respektovat při tom úlohu sociálních partnerů.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*

¹² Podle čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.